

"VUURKE STOKEN"

Vorige week loste ik collega-gids Thijs af in de Gertrudiskerk. Zijn "shift" zat erop. Maar vóór hij vertrok zei hij: "Ik heb nog iets voor jou!" en toverde een door de tijd verbleekt boekje tevoorschijn. Het was een zelfgeschreven, zelf-getekend en zelf-uitgegeven "boekje" van Fons Gieles. Het droeg de robuuste titel "Tien kuub Thalia" en het ging over de opgravingen die hij samen met zijn Mollerleerlingen deed in 1964 achter de Gertrudiskerk. "Ach ja, Fons Gieles", dacht ik en kreeg dezelfde bleekrode kleur als het boekje.

Fons was destijds mijn tekenleraar op het Mollerlyceum. Op zijn ruime tekenzolder boetseerden wij vol vuur papier maché-koppen die op flessen moesten passen. Mijn kunstwerk was een Indianenkop, compleet met veer. Ik vermoed dat mijn voorstelling van een nobele roodhuid nu politiek in- en incorrect gevonden zou worden.

Fons, onze leraar, was ondertussen geboeid bezig met het aan elkaar passen en meten van een enorme berg opgegraven aardewerkscherven. Ik vermoed dat bij mij de vonk toen is overgesprongen. Mijn hoofd was meer bij die scherven dan bij de Indianenkop. En ik mocht meehelpen bij het sorteren van dit gebroken Bergs erfgoed. Langzaam ontstonden uit die bergen brokken "hele" potten, bij elkaar gehouden door meters plakband. Als je geluk had, vond je de scherf met het magische teken: drie kruisjes met de letters BOZ, gebroken signalen uit het verleden.

Fons stak bij ons het vuurtje aan, zoals elke goede leraar doet. Een tijdje later zou dan ook de archeologieclub "In Den Scherminckel" opgericht worden door oud-leerlingen die door hem beïnvloed de Bergse bodem indoken. Niet om schatten te vinden, maar om verbinding te zoeken met eerdere Bergenaren, de mensen die onze fraaie stad bevolkten in vroeger tijden. Ik werd gretig lid.

En zo vonden we pottenbakkersovens, vergeten fundamenten en peurden we in middeleeuwse afvalputten. Zo vond ik een keer tussen de als "toiletpapier" gebruikte mossel- en oesterschelpen, kleurige majolica en een hondenskeletje, helemaal onderin die historische prutput een kinderschoentje uit de 17^e eeuw. Ik weet wel, musea staan er vol mee, maar dit schoentje raakte mij: het was op precies dezelfde manier afgesleten als de schoentjes van mijn eigen dochtertjes! De eeuwen vielen weg daar in die kelder; ik had verbinding met het verleden.

Soms denk ik nog wel eens terug aan die berg scherven daar op de Mollerzolder van Fons Gieles. Want eigenlijk is dat precies wat we doen bij SBM: van vele brokjes informatie één aanstekelijk verhaal in elkaar zetten dat de Bergse historie levend maakt én houdt. "Vuurke stoken" dus, net als Fons.

Willem Loeff